

HELMIKUU

2/2008

SISÄLTÖ

.....
KÄSITÖISTÄ HUVI JA HYÖTY

.....
KYLÄLEHDEN
PAINOPAIKKA VAIHTUI

.....
ELÄMÄNILOA LÖYTYY
LUONNOSTA JA KÄSITÖISTÄ

.....
KINKERIT SALMELASSA

.....
VANHAN KORPILAHDEN
PERINNEYHDISTYS

.....
PARI SANAA
VANHOISTA TAVAROISTA

.....
ONNEA 90-VUOTIAS

KIRKKOVAKAT

.....
LAUHA TALVI NÄKY
LINTUMAAILMASSA,
PYSYVÄSTIKÖ

.....
MÄENLASKUN
RIEMUA LUMIPYRYSSÄ

.....
KIITOS ILMOITTAJILLE,
ILMAN TEITÄ TÄMÄ LEHTI EI VOISI
ILMESTYÄ TÄSSÄ LAAJUudessa.

.....
TILAA KYLÄLEHTI
LAHJAKSI TUTTAVALLESII!

Putkilahden Kylälehti

Putkilahden kylälehti myös internetissä:
www.putkilahti.net

Perustettu 1993.
Ilmestyy 12 kertaa vuodessa.
Kylän paras tiedottaja.

Irtonumero
2,00 euroa

Helena Solismaan
ompelema keinutuolinmatto.
Kuva: Aune Turunen

KÄSITÖISTÄ HUVI JA HYÖTY

Suomalaiseen elämäntapaan on aina kuulunut omatoimisuus; itse on tehty kaikki se, mitä on osattu. Kätten töitä on arvostettu.

Siihen aikaan, kun televisioita ei vielä ollut, käsitöiden teko kuului luonnollisena osana jokaisen kodin arkeen. Käsitöitä tehtiin oman kodin ja perheen tarpeita varten. Kangaspuissa kudottiin kodin monenlaiset tekstiilit: verhot, pöytäliinat, lakanat, pyyhkeet ja matot, samoin valmistettiin myös ryijyt, raanut, peitot ja poppanat. Puikkoja ja virkkuukoukkuja käyttäen syntyivät perheenjäsenille lämpöiset asusteet sekä toinen toistaan kauniimmat pitsiliinat ja sängynpeitteet.

Käsityön aloittaminen vaati entisaikaan paljon etukäteistyötä. Materiaalit hankittiin omina tuotteina kasvattaen pelloilla pellavaa ja lampaita elätettiin villansaantia varten. Ennen kuin pellavansiemen muuntuu langaksi, siihen vaaditaan hyvin monia erilaisia työvaiheita. Samoin lampaasta keritty villa tarvitsee paljon taidokasta käsittelyä ennen

lankavyyhdeksi muotoutumistaan.

Nykyään käsitöiden teko on huomattavasti helpompaa, sillä kaupoista saa ostaa kaiken tarvitsemansa materiaalin valmiina. Tämän päivän ihmisille käsityönteko on harrastusluonteista ajankulua. Moni tekee käsitöitä varsinaisen ansiotyönsä vastapainoksi; tuntuu hyvältä vapauttaa ajatukset hetkeksi päivän paineista ja rentoutua mieleisen käsityön parissa.

Käsityön teko tuottaa mielihyvää, koska työn tulos ja edistyminen on heti konkreettisesti nähtävillä.

Itse tekemillään käsitöillä voi saada aikaan myös taloudellista säästöä. Suunniteltuun kykenevät käsityöntaiteijat onnistuvat omin käsin luomaan pukeutumiseensa tyylikästä yksilöllisyyttä. Samoin luova ihminen voi kaunistaa kotinsa monilla itse valmistamallaan idearikkailla kätensä luomuksilla.

Hieno tapa on tehdä käsitöitä lahjaksi. Moni pehmeä paketti löytyykin joulun aikaan pukinkontista ja useita myyjäispöytiä komistavat lukuisat käsityötaidon näytteet. Lahjaksi saatu käsityö muistuttaa antajastaan, se on viesti välittämisestä.

PIDETÄÄN YLLÄ KÄSITYÖPERINNETTÄ!

AUNE TURUNEN

Putkilahden KYLÄLEHTI

(ISSN 1236665X)

PERUSTETTU 1993. ILMESTYY KERRAN KUUSSA.

KUSTANTAJA: PUTKILAHDEN KYLÄSEURA RY

PUHEENJOHTAJA: TIMO SUOMINEN

SÄHKÖPOSTI: TIMO.M.P.SUOMINEN@SUOMI24.FI

OSOITE: KOUHINSALONTIE 109, 41870 PUTKILAHTI

PUHELIN: (050) 301 1493

PAINOS: 315 KPL

TILAUSAJA: 251 (HUHTIKUU 2007)

PAINOAIKKA: KOPIJYVÄ OY, JYVÄSKYLÄ

KYLÄLEHDEN KEHITTÄMINEN

KYLÄLEHDEN YHTEYSHENKILÖT OTTAVAT VASTAAN

EHDOTUKSIA LEHDEN KEHITTÄMISEKSI. HEILLE VOI

TARJOTA MYÖS AINEISTOA JULKAISTAVAKSI. YHTEYSHEN-

KILOUETTELO OIKEALLA.

TILAUSHINNAT 1. 1. 2008 ALKAEN

PERUSHINTA EUROA 21.00/12 NUMEROA

KESTOTILAUSALENNUS EUROA 3,00 / VUOSI

SUOMEN ULKOPUOLELLE LISÄHINTA EUROA 3,00/VUOSI

IRTONUMEROT EUROA 2.00.

IRTONUMEROITA MYYDÄÄN PUTKILAHDESSA VIRRAN

PUODISSA

ILMOITUSHINNAT 1. 1. 2008 ALKAEN

PERUSHINTA 0,13 €/PALSTAMM. VÄHINTÄÄN 10 €

TOISTUVA ILMOITUS 0,10 €/PALSTAMM

TAKAKANNEN VÄRI-ILMOITUSLISÄ 0,05 €/PALSTAMM

KANNEN VÄRI-ILMOITUS 0,50 €/MM (140 MM LEVEYS)

YHDISTYSTOIMINTA SOPIMUKSEN MUKAAN

PUTKILAHDEN UUTISIA INTERNETISSÄ:

<http://www.putkilahti.net/>

PÄÄTOIMITTAJA:

AUNE TURUNEN P. (050) 464 3683

VESPUOLENTIE 1568, 41800 KORPILAHTI

SÄHKÖPOSTI: ETUNIMI.SUKUNIMI@PUTKILAHTI.NET

MUU TOIMITUSKUNTA:

VALTO KOSKINEN, TAITTO P. (050) 563 7344

SÄHKÖPOSTI: ETUNIMI.SUKUNIMI@PUTKILAHTI.NET

ESKO PERTTULA, ILMOITUKSET P. (0400) 762211

SÄHKÖPOSTI: ETUNIMI.SUKUNIMI@PUTKILAHTI.NET

YHTEYSHENKILÖITÄ:

MARJA RIUKONEN, TILIT P. (0400) 647909

UUDET TILAUKSET:

YLLÄ MAINITUT YHTEYSHENKILÖT

AINEISTOPÄIVÄMÄÄRÄ:

ILMESTYMISKUKAUDEN ENSIMMÄINEN PÄIVÄ

KYLÄLEHDEN PAINOPAikka

VAIHTUI

Putkilahden kylälehteä on julkaistu vuodesta 1993 alkaen. Veikko Perttulan perustama kylälehti sai jo alusta alkaen niin tarkoituksemukaisen sisällön ja ulkonäön, että näitä ominaisuuksia ei ole paljoakaan tarvinnut muutella kuluneiden vuosien aikana.

Henkilökohtainen ja kotikäyttöön sovelias mikrotietokone oli se ydinasia, joka teki mahdolliseksi kuvitetun lehden toimittamisen ja taiton omassa kylässä. Toki koneiden lisäksi tarvittiin myös aimo annos kyläläisten talkoohenkeä. Ei niitä mielenkiintoisia juttuja muuten saada kylälehden sivuille joka ikinen kuukausi.

Vuosien kuluessa kylälehden tekijöiden taidot ovat suuresti kehittyneet, samoin mikrotietokoneet ovat tulleet halvemmiksi ja käyttökelpoisemmiksi. Sähköposti on helpottanut jalkatyötä, kun jutut nyt siirtyvät jutunkirjoittajilta kylälehden toimitukseen nopeasti ja vähällä vaivalla. Digikamerat ovat myös tulleet jokamiehen varusteiksi, joten hyvälaatuista kuvia on toimituksen käytössä nyt monin verroin enemmän kuin vielä 10 vuotta sitten.

Erityisen myönteinen seikka on myös se, että kylälehti juttuineen on ihan oikeasti tullut osaksi kyläläisten elämää. On itsestään selvää, että kylän tapahtumat kerrotaan julki kylälehden sivuilla. Pitkän harjoittelun jälkeen asukkaatkin entistä kokeneemmin ja halukkaammin toimivat juttujen kirjoittajina, haastateltavina ja kuvauskohteina.

Kylälehden alkuajoista lähtien painopaikka oli Jyvä-Moniste Jyväskylässä. Painoasu oli vaatimaton, kun pienen painos-

Painos 315 kpl

Tilaa oma kylälehti kotiin!

Irtonumeroita Virran Puodissa!

määrän sanelema tiukka rahatilanne ei sallinut kovin runsasta värien käyttöä. Sisältö on kuitenkin se tärkein arvo, jonka vuoksi kylälehteä on aina luettu ja tilattu. Vähitellen lisääntynyt tilausmäärä on pettämätön todiste tälle olettamukselle.

Kopijyvä Oy valittiin painopaikaksi

Viime keväänä saimme tiedon, että Jyvä-Moniste oli lopettamassa toimintansa eläkejärjestelyjen vuoksi. Ryhdyimme heti hankkimaan tarjouksia korvaavista painopalveluista. Onni oli meidän puolellamme ja saimme nopeasti sopimuksen tehdyksi jyväsyläläisen Kopijyvä Oy:n kanssa. Tämä helmikuun kylälehti onkin jo 10. numero, jonka on painettu heidän digipainokoneilla. Tämä painotekniikka soveltuu erityisen hyvin pienien painosmäärien nopeisiin toimituksiin. Ajan hengen mukaan aineisto toimitetaan painoon sähköisessä muodossa (pdf-tiedostona), joka sekin helpottaa ja nopeuttaa kylälehden tekijöiden työtä.

Painopaikan muuttuminen antoi meille mahdollisuuden parantaa kylälehden paino-
asua. Paperin laatu on nyt vaaleampi ja sileämpi kuin ennen. Etu- ja takakansi tehdään väripainoksena. Julkaisun ulkokuori on näin saatu edustuskuntoon. Taloustilanteemme

ei vielä salli muiden sivujen painamista värillisinä. Toki parempi paperilaatu ja digipainotekniikka on parantanut myös sisäsivujen mustavalkokuvien ja grafiikan laatua.

Lähes kaikki materiaali, joka julkaistaan kylälehdessä, on esillä myös www.putkilahti.net sivuilla, monet paperilehden mustavalkoisista kuvista näkyy värillisinä netissä. Siellä on luettavissa myös kylälehden pdf-tiedosto, joka on paperilehden näköispainos sähköisessä muodossa. Esimerkiksi tammi-kuun 2008 kylälehti löytyy osoitteesta <http://www.putkilahti.net/kuva/0801/kl200801.pdf>

Käyntikortti

Kyläseura saa ottaa vastaan monenlaisia vieraita, jotka tulevat tänne tutustumaan kylään tai esittelemään omia toimiaan meille. Useat vieraista tulijoista ovat jo ennen tuloaan tutustuneet Putkilahden kylän elämään nettisivuillamme.

Hyvä tapa on antaa vieraille lähtökellällä muistoksi jokin aito putkilahtelainen lahja. Kun ojennamme heille Putkilahden kylälehden, niin silloin tämä muodollisuus on vähintäänkin hyvin hoidettu.

VALTO KOSKINEN

PARTURI-KAMPAAMO

lovi & laikku

JENNA: 050 528 5612
NOORA: 041 505 6317

 (014) 877 036

MARTINPOLKU 13C19
41800 KORPILAHTI

Kerromme kerran viikossa keskiviikkoisin koko pitäjän uutiset

Tilaa **KORPILAHTI** ja lue
PAIKALLISLEHTI

Kokkotie 11 C 17, 41800 KORPILAHTI
p. (014) 821 481, faksi 822 471
toimitus@korpilahtilehti.fi
ilmoitukset@korpilahtilehti.fi
www.korpilahtilehti.fi

Helenan saali.

ELÄMÄNILOA LÖYTYY LUONNOSTA JA KÄSITÖISTÄ

Ihminen, joka osaa tehdä työtä käsillään saaden samalla toteuttaa omaa luovuuttaan, on onnellinen. Helena Solismaa on oiva esimerkki tällaisesta ihmisestä.

Joitakin vuosia sitten Helena osti Korospohjassa sijaitsevan Kivelän kesänviettopaikakseen, kunnes vuonna 2006 hän muutti tänne asumaan vakituisesti. Kivelä on vanha rakennus ja Helena on joutunut tekemään siellä remonttia. Tupaan on muurattu uusi uuni ja lattia on myös uusittu ja maalattu. Seiniltä on poistettu vanhat pahvit ja näin on saatu kaunis hirsiseinä näkyviin. Kivelään on tullut jälleen asumisen viihtyisä ja kodikas tunnelma.

Helena osaa arvostaa suomalaista kansanperinnettä sen kaikissa eri muodoissa. Nykyinen koti kertoo tästä. Oman paikansa siellä ovat löytäneet monet vanhat, jo kauan sitten käytöstä poistetut esineet ja nyt niiden rinnalle ovat ilmestyneet Helenan valmistamat monenlaiset kädentyöt. On iloisustaa kotiaan itse tekemillään esineillä ja tekstiileillä. Sinisävyiset räsymatot Kivelän tuvan lattialla ovat lämpimät ja kauniit.

Kokonainen pirtinkalusto on myös Helenan itsensä käsialaa, samoin katossa riippuva olkihimmeli ja monet pajutyöt pihamaalla kertovat todellisesta ”puuhastelijasta”, kuten hän itse kuvaa tekemisiään.

Suuri inspiraation lähde Helenalle on luonto. Juuri nyt tekeillä olevaan rekipeittoonsa ja jo aiemmin tekemäänsä keinuolinmattoon sekä saaleihin, tynnyihin ja huovutustöihinsä hän on itse värjännyt langat luonnosta keräämillään väriainemateriaaleilla. Värit löytyvät sienistä ja erilaisista kasveista. Kivelän pihassa riittää tilaa väri-
liuksien keittämiseen ja lankaerien käsittelyyn. Luonnonväreillä värjätyt langat ovat pehmeän lämpöisiä, niiden värit ovat kes-

kenään hyvin yhteensopivia. Ne hyväilevät silmää.

Työn alla olevaan rekipeittoonsa Helena on ommellut perinteisten kuvioiden lisäksi omia ideoitaan. Suunnitelmissa on, että työhön tulee sisällyttämään tarina äidistä, tyttärestä ja kahdesta kissasta. Rekipeiton, kuten muidenkin käsitöiden ja ”puuhastelujen” teko antaa Helenalle työn ilon lisäksi elämäniloa, jota täydentävät retket metsiin sienten, marjojen ja monien löytöjen ihmeelliseen maailmaan.

AUNE TURUNEN

*Pastori Antti Koivisto ja
opettaja Vilho Lahtinen
Salmelassa 30.1.2008.*

KINKERIT SALMELASSA

Kaunis pilvipouta oli saanut paljon ihmisiä liikkeelle 30.1.2008, kun kokoonnuimme Salmelaan kinkereille. Paikalla oli yhteensä 26 henkeä. Tilaisuus alkoi puolilta päivin pastori Antti Koiviston tervetuliaispuheella ja alkuvirrellä *Ystävä sä lapsien*. Kinkereiden aiheena oli: kristinoppi: kahdeksas käsky, ja Raamatunkohta, aihe: Ehtoollinen, Matteus 26: 17-35, sekä uuden virsikirjan liiteosaan tutustuminen.

Kävimme läpi pastori Koiviston johdolla kinkeriläksyt. Erityisesti pohdittiin ehtoollisen tarkoitusta luterilaisessa kirkossa. Kanttori, opettaja Vilho Lahtinen soitti ja selvitti

virsikirjan uutta liiteosaa. Uusien virsien sanoituksia on sovitettu vanhojen tuttuun virsien säveliin ja ne on suunniteltu sopiviksi eri elämäntilanteisiin. Lauloimme uusia virsiä, jonka jälkeen kanttori oikein kehui Putkilahden kinkeriväen laulutaitoa.

Kävimme läpi myös Putkilahden lähetyksyhteistyön vastuuhenkilöt. Kylän vanhimpana jatkaa Oiva Saarinen ja lähetysvastaavaksi valittiin Annikki Saarinen, diakoniavastaaviksi tulivat Sirpa ja Paavo Weijo, rahastonhoitajana jatkaa edelleen Aino Riikonen ja sihteerinä Sisko Ruth. Yhteisvastuukeräyksestä huolehtii Aino Riikonen ja Sisko Ruth.

Lisäksi Aino Riikonen selvitti vuoden toiminnan ja tilinpäätöksen.

Virallisen ohjelman jälkeen siirryttiin nauttimaan Virpi-emännän valmistamaa höyryävää lohikeittoa. Keiton jälkeen joimme maukkaat kahvit karjalanpiirakoiden kera. Rupattelun lomassa huomasimme ajan kuluneen kolmeen tuntiin, joten rupesimme suunnittelemaan kotiin lähtöä. Kiitos talon väelle ja mukana olleille. Hyvää kevään odotusta kaikille.

SISKO RUTH

Tiedotus- ja keskustelutilaisuus Pohjois-Päijänteen retkeilyreittihankkeesta Putkilahden kyläkoululla torstaina 21.2. kello 18 - 20.

Pohjois-Päijänteen ympäri (Jyväskylä - Vaajakoski - Leivonmäen kansallispuisto - Korpi-lahti - Muurame - Jyväskylä) suunnitellaan patikointiin ja maastopyöräilyyn soveltuvaa retkeilyreittiä. Reitti on suunniteltu kulkeväksi Selänpohjasta Herapohjaan ja Putkilahdelle sekä edelleen Vaarunvuorelle. Linjauksesta on laadittu alustava yksityiskohtainen reittisuunnitelma.

Saavu kuulemaan ja keskustelemaan reittilinjauksista ja muista suunnitelmista torstaina 21.2. klo 18 - 20. Hanketta esittelee Pohjois-Päijänteen retkeilyreittihankkeen projektipäällikkö Teemu Tenhunen.

Tilaisuuden järjestävät Keski-Suomen Liikunta ry, Pohjois-Päijänteen retkeilyreittihanke ja Putkilahden kyläseura ry.

VANHAN KORPILAHDEN PERINNEYHDISTYS

Lienee paikallaan esitellä Putkilahden Kylälehden lukijoille, mihin pyrkii ja miten toimii Vanhan Korpilahden Perinneselä ja miten se eroaa Vanhan Korpilahden Kotiseutuyhdistyksestä.

Kysymykseen voi varmimmin vastata yhdistyksen sääntöjen pohjalta: "Yhdistyksen tarkoituksena on toimia Vanhan Korpilahden alueella (Korpilahti, Muurame, Säynätsalo) syntyneiden, siellä asuneiden tai opiskelleiden tai muuten Vanhasta Korpilahdesta kiinnostuneiden ja myös nykyisten asukkaiden yhdyssiteenä. Yhdistys välittää tietoa Vanhasta Korpilahdesta, sen elämästä, asukkaista, kulttuurista, luonnosta ja tapahtumista sekä toimii korpilahlteleisten perinteiden ylläpitäjänä ja esittelijänä." (2§)

"Tarkoituksensa toteuttamiseksi yhdistys järjestää kokouksia, retkeilyjä, esitelmä-, keskustelu-, tiedotus- ja huvitilaisuuksia, ylläpitää ja kehittää yhteyksiä Vanhaa Korpilahltea tunteviin ja tutkiviin ihmisiin, medioihin sekä organisaatioihin ja tutkimuslaitoksiin.

Tarvittaessa yhdistys voi jakautua rekisteröimättömiin osastoihin esimerkiksi jäsentensä kotikunnan perusteella sekä liittyä jäseneksi tarkoituseriään tuke-

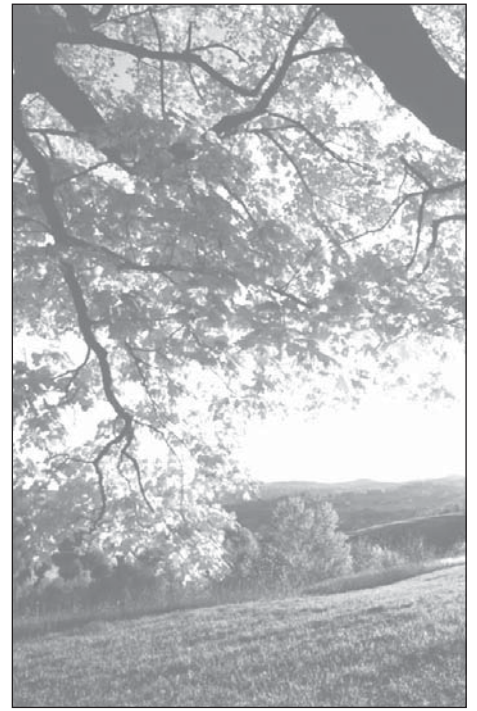
viin liittoihin ja yhdistyksiin. Toimintansa tukemiseksi yhdistys voi järjestää rahankeräyksiä ja arpajaisia sekä vastaanottaa lahjoituksia ja testamentteja." (3§)

Yhdistys on siis jäsenpohjaltaan, tavoitteiltaan ja toimintatavoiltaan joustava ja avoin kaikkiin suuntiin. Sen kotipaikkana on Helsinki, kun taas Kotiseutuyhdistys on keskittynyt Korpilahdelle. Jäsenet ovat usein ulkokorpilahlteleisiä, joiden sydän on jäänyt Korpilahdelle. Monen kesäpaikka on Korpilahdella, joten Pohjois-Päijänteen maineikas kunta on hänelle jokavuotista todellisuutta. Niinpä allekirjoittanut on espoolainen, mutta viettää kesänsä Korpilahden Vespuolella Putkilahden Ihalahdessa. Sieltä hän löytää "kotomaamme ystävälliset äidinkasvot", kuten Aleksis Kiven kuolemattomat sanat kuuluvat. Yhdistys saa uusia haasteita – kuten on tapana sanoa – nyt kun Korpilahti liitetään osaksi Jyväskylä. Molempia yhdistyksiä tarvitaan nyt entistä kipeämmin, jotta Korpilahden identiteetti ja Martti Korpilahden kiteyttämä kuva Keski-Suomesta säilyisivät tietoisuudessa. Ilman niitä Suomikaan ei olisi Suomi, koska maamme on Runebergin sanoin "tusen sjöars land – maa tuhatjärvinen".

Toimihenkilöitä: Tarkko Oksala, puheenjohtaja (050-3877551), Säde Oksala, sihteeri (sade.oksala@luukku.com), Aira Vuorinen, "ohjelmavastaava" (aira.vuorinen@finnair.fi).

TEIVAS OKSALA

JUHANI PAAVOLA

KYLÄ

Kirjoita runo

*paina omenansiemen multa
synnyttä lapsi*

*asetta sanoja alulle
kuin taimi
tekemään hedelmää*

*puutarhaan, jossa jokainen
katkennut varsi
kaatunut karja-aita*

*on synnyttänyt nimen
elämän ja kuoleman
rajapyykillä.*

*Suventuoksuisin
lehvänleyhyin vaientuu
lumimyrskykin.*

PARI SANAA VANHOISTA TAVAROISTA

Vanhojen tavaroiden vaaliminen ja arvostaminen on osa kulttuuriperintömme säilyttämistä. Kulttuuriperintömme kun kattaa elämää ennen, nyt ja tulevaisuudessa. Tavarat kertovat monesti tarinoita, joita ei kukaan ole sen aikaisessa maailmassa ylöskirjannut. Ne myös cheyttävät niitä tunnettuja tarinoita luoden niille otteen todellisuudesta.

Aina tosin ei ymmärretä mikä merkitys näillä aikoinaan jokapäiväiseen arkeen kuuluneilla esineillä onkaan. Aikojen ja tapojen muuttuessa vanha tavara saattaa tuntua enemmän tarpeettomalta rojulta kuin osalta historiaamme. Ei ole mitenkään harvinaista, että vanhoja, kenties hieman kuluneita tai rikkinäisiäkin esineitä on säilytty esimerkiksi ullakoille, aittoihin ja navetoihin, joista ne kuitenkin todistettavasti ovat useimmiten korjattavissa alkuperäiseen asuunsa.

Ennen esineet tehtiin kestävämmän kulu- tusta paremmin kuin nykyään tai ainakin niiden materiaali ja tekotaparatkaisut ovat

sellaisia, että niitä voi korjata. Tosin korjajan on syytä olla tietoinen mitä ja miten on mitäkin korjaamassa, ettei vaan saa aikaan peruuttamattomia vaurioita. Säilyttämällä ja vaalimalla vanhoja esineitä tallennamme aiempien sukupolvien ja omien elämiemme vaiheita konkreettisesti.

Kuvassa Putkilahdesta kotoisin oleva talonpoikainen biedermeier tuoli ennen entistämistä. Tässä tapauksessa luvassa on

työläs, mutta todennäköisesti palkitseva maalinpoistoprojekti varovasti kerros kerrokselta alkuperäiseen asuun asti. Lisäksi sitä seuraa hieman puukorjauksia tuolin selkännojaan. Kevättalvella sen pitäisi olla parinsa kanssa valmiina.

NIINA NIININEN

ONNEA 90-VUOTIAS

Osat 3, 4 ja 5.

(Osat 1 ja 2 julkaistu tammikuun numerossa)

Miespolvet vaipuvat unholaan

Suomi on itsenäisyyden aamunkoitteen sisäisten ristiriitojen, keskinäisten taistelujen ja pulakauden jälkeen kohonnut 90 vuoden työn tuloksena maapallon hyvinvointivaltioiden kärkimaihin.

Sukupolvi sukupolven jälkeen on uuras-tettu, välillä taistellen vapaudesta jatkettu kehityksen kulkua uusiin suuntiin, mutta aina demokraattisin keinoin.

Voisimme kenties löytää maamme uuras-tajista neljän sukupolven kehyslinjat.

3. Murroksen sukupolvi

Kolmas sukupolvi, tuo suuret ikäluokat, oli syntynyt sodan aikana tai 1940-luvulla. He kokivat nuoruudessaan 1960-luvun yhteiskunnallisen ja kulttuurillisen murroksen. He pääsivät osallisiksi nopeasti kehittyvän joukkoviihteen maailmasta, johon tartuttiin hanakasti. Tämän sukupolven lapsuus ja nuoruus olivat optimismiin ja kehityksen aikaa. Silloin alkoivat ilmaantua ensimmäiset aineellisen hyvinvoinnin merkit tavallisen kansan saataville. Sukupolven yhteisiä kokemuksia olivat muutto maalta kaupunkiin tai edes taajamiin, asunonsäästäminen, ja lasten päivähoidon ongelmat. Koulunkäynnin voimakas pidentyminen, kielipiinnot, tekniikan huima kehitys loivat nuorisolle monenlaisia mahdollisuuksia edetä työelämässä. Toisaalta laman iskiessä oli työttömyys uhkana. Avainsanoja olivat teollistuminen, kaupallistuminen.

Lauantait muuttuivat asteittain vapaa-päiviksi ja työviikon pituudeksi määriteltiin

40 tuntia. Ja Suomi nousi 15 vauraimman maan joukkoon.

Kyliä palvelut alkoivat hävitä, tilakoot suurentua, hevoset kadota. Ja maatalous alkoi tuottaa ylijäämävuoria. Peltoja alettiin kääriä pakettiin. Maaseudun uudistilat autoitettiin ensimmäisinä. Puimala menetti merkityksensä leikkupuimureiden ilmestyttyä. "Härevät hakamiehet" kertoo, että Putkilahden ensimmäinen itsekulkeva Fahr-leikkupuimuri ilmestyi Ylätaloon v. 1963. Silloin tarvittiin viljankuivaamoita, joihin aluksi käytettiin riisiä. Mutta yleensä piti maatilain yhteyteen rakentaa korkea tornimainen viljankuivuri. Sellaisen Putkilahden Maamiesseura rakensi v. 1974 Koskisen lähelle.

Olkia alettiin polttaa ja kyntää maahan. Paalaus-koneella tehtiin heinä- ja olkipaaleja, jotka vaativat vähemmän tilaa kuin irrallinen kuivarehu. Riisi ja ladot peltojen reunoilta romahtivat yksi toisensa perästä. Maidon jäähdytys koneellistui ja jäiden otto talvella oli muisto vain. Muovikuoria traktorin-munia säilörehuineen alkoi ilmestyä kesäisin peltojen reunamille. Hevostallit ja lampolat jäivät ilman asukkeja. Nyt rakennettiin traktorivaja tai peräti konehalli. Ja kauppaan lähtiessä ei enää tarvinnut ottaa mukaan maitohinkkiä, maitoa alettiin myydä vuodesta 1967 muovipusseissa.

Kun autojen tuontisäännöstely oli ohi v. 1965, länsiautot rupesivat valtaamaan maanteitä. Teitä alettiin kunnostaa ja portit tai veräjät poistettiin autojen tieltä. Liftareita minihameissa ilmestyi teidenkin varsille. Amerikan malliin farkut ilmestyivät nuorisolle ja sukkahousut naisille. Televisiosta tuijotettiin, kun ihminen astui kuun pinnalle 1969. Ja samana vuonna keskialutta rupesi saamaan ruokakaupoista.

Sairausten ja puutteen kokemukset olivat vähäisempiä kuin edellisillä sukupolvilla. E-

pilleri käynnisti seksivallankumouksen Suomessa.

Mutta lamakausi saapui meillekin 1975. Työttömien määrä alkoi kivuta kohti 200 000. Tuotanto supistui, inflaatio nousi lähelle 20 %, ulkomaankaupan vaje kasvoi.

4. Lähiöiden sukupolvi

Neljäs sukupolvi oli lähiöiden sukupolvi. He eivät enää kovin suuresti poikenneet edellisestä sukupolvesta. Rakennettiin asumalähiöitä, nukkumalähiöitä, kivierämaita. Suuret kaupungit suurenivat.

Koululaitoksessa pyrittiin tasa-arvoon, ja siirryttiin peruskouluun. Tällöin maaseudunkin syrjäisillä ja vähävaraisten kotien lapsilla oli mahdollisuus päästä opintielä etenemään kykyjensä mukaan. Kaikki eivät kuitenkaan oppineet kaikkea – niin kuin väitettiin.

1970-luvulta alkaen palveluelinkeinot alkoivat työllistää teollisuutta enemmän. Ydinvoimaa oli saatavilla vuodesta 1977, 1980-luvulla maakaasu työntyä idästä, elektroniikka ja piisirut mullistivat tietokone- ja kännykkäteollisuuden.

Maaseudulla suuri alkoi olla kaunista. Vähitellen liha-, siipikarja- ja maidontuotantotilat rupesivat muistuttamaan tehdashalleja varsinkin asutuskeskusten liepeillä. Syrjäseudulla on säilynyt vielä pienimittakaavaisempaa maatalousyrittäjyyttä, varsinkin, jos isäntäväki on keksinyt jonkin sivubisneksen. Mutta pienehköt peltoalueet on jo metsitetty tai itsestään pusikoituneet.

Kuvaannollisesti voidaan sanoa, että kun sotien ja pulan sukupolvi sekä usein jälleerakennuksen ja nousun sukupolvi parsi sukkansa, niin murroksen ja viimeistään lähiöiden sukupolvi heitti vähänkin rikkinäiset sukkansa jätteisiin.

Kun nuo kahden ensiksi mainitun sukupolven lapset tekivät käpylehmiä tai laudan-

palasista pieniä lumiauroja, vedettäviä rekiä ym. leikkivälineitä, tuo uusien sukupolvien nuoriso katsoo tietokoneelta, minkä arvoisia lahjoja itse kukin on saanut ja kuka eno, setä, kummisetä tai täti on antanut arvokkaimpia joululahjoja sekä viestittävät nämä tietonsa kavereilleen.

Jälleen on hevoskulttuuri noussut arvoon. Ravi- ja ratsastustalleja on ilmaantunut monin paikoin lähinnä vapaa-ajan viihdykkeiksi ja varsinkin tyttölapsien iloksi. Vuosisadan ensimmäisten sukupolvien lapsilla oli suurenmoista, jos joulupukki oli tuonut puisen keinuhevosen.

Onko odotettavissa, että Putkilahdestakin tulee Keski-Suomen suurkaupungin nukkumalähiö, tai valtaavatko Itänaapurimme rahamiehet kenties Putkilahden notkot, niemet ja saarelmat virkistyspaikoikseen, niin kuin Lappeenrannasta ja meren rantamilta kuiske kuuluu.

5. Lopuksi

Suomi on 90-vuotias. Maa on liittynyt monin sitein EU:hun. Itsenäisyys tämän päivän suomalaisille ei ole yhtä merkittävä itseisarvo kuin 90 vuotta sitten. Kylien väliset rajat ovat madaltuneet, samoin pitäjien, maakuntien ja valtioiden rajat. Me tarvitsemme toisiamme. Ja kenties Euroopan Unionin voimakas demokraattisuus takaa ja turvaa entistä paremmin myös suomalaisten elää omien paikallisten tapojen ja perinteiden mukaisesti. Mutta voimme liioittele-matta sanoa, että sukupolvien uurastus on nostanut suomalaiset maailman merkittävien kansojen joukkoon vähäisestä lukumäärästä huolimatta.

VÄINÖ VÄINÖNPOIKA

KIRKKOVAKAT

(Osmo Salmisen kertomuksia museoesineistä)

N:o 446. LONTTOLASTA 1945 TUOTU KIRKKOVAKKA. Lonttola, Synsiä. Erittäin kaunis koristelultaan. Vakkaa käytettiin kuten yleensä kirkkomatkoilla. Toivakan pitäjän sanotaan saaneen siitä nimensä, että kerran kirkkorannassa tuli erimieltä kelle eräs kirkkovakoista kuului, niin silloin sanotaan jonkun tokaiseen että toi vakka kuuluu sinulle tarkoittaen jotakin läsnäolijaa. Luov. Lonttolan emäntä 1946.

N:o 447. KIRKKOVAKKA. Reina, Putkilahti.

Vakan käyttö kuin edellä. Tässä yhteydessä mainittakoon, että reinanpuoleisilla, peuhalaisilla ja töppös-eli tiäpäs pohjalaisilla oli omat kirkkoveneensä. Samoin Könnöllä ja Pohjolalla. Myöskin Autioniemellä oli harjuryssiltä ostettu Arkankelissa valmistettu vene, jota sanottiin isoksi ryssäksi. Venetalaat Könnön, Peuhan ja Pohjolan osalta sijaitivat Korospohjassa, josta lähtö kirkkoon pyhäaamuisin tapahtui. Myöskin Toivolalla oli myöhemmin oma veneensä, joka on talletettu museoon ja joka oli ehkä 4 hankaisena kaikkein pienimpiin kirkkoveneistä kuuluva. Luov. museoon 1946.

LAUHA TALVI NÄKY LINTUMAILMASSA, PYSYVÄSTIKÖ

Tämä talvi on jo toinen peräkkäinen poikkeuksellisen lämmin, ainakin alkutalven osalta. Vuoden vaihteeseen mennessä ei ollut lumesta ja pakkasesta tietoakaan, ja järvet olivat sulana pieniä lahtia myöten. Hyödyttääkö lämmin talvi lintuja?

Pitkän matkan muuttajien vuosikello toimii varsin säännöllisesti, niin että kaikki hyönteisillä elävät laululintulajit, monet petolinnut (esimerkiksi kalasääksi) ja myös eräät lokkilinnut (selkälokki ja kalatiira) suunnistavat alkusyksystä etelään odottelematta tietoja talven laadusta. Silti kaikissa lajeissa on aina yksilöitä, jotka eivät lähde muutolle. Niiden mahdollisuudet selvitä lauhastakin talvesta ovat vähäiset, mutta lämpimillä keleillä näitä viivyttelijöitä voi löytyä hyvinkin myöhään. Tänä talvena talvehtimaan jääneitä lintuja on poikkeuksellisen paljon, arviolta satakunta lajia kun normaali talvikanta on noin 70 lajia. Vuodenvaihteen erikoisuuksia olivat Helsingin seudulla havaitut kirjosieppo, tiltalti, mustaleppälintu ja niittykirvinen. Tammikuun lopulla Ahvenanmaalla liikkui kevättä etsiskelevä kiuruparvi. Keski-Suomessa havaittuja talviharvinaisuuksia ovat edustaneet rautiainen, harmaahaikara, turkinkyhky, vuorihemppo ja lehtokurppa

Isokoskelo ei säikäy jättä, kunhan vain sulaakin vettä löytyy. Kuva Hannu Allonen

Suurin osa vesilinnuista ei pidä kiirettä etelään niin kauan kuin sulaa vettä riittää. Niinpä Korpilahden vesien rannoilta löytyi vielä tammikuun alussa laulujoutsenia ja isokoskeloita sekä vähälukuisempina pohjoisesta etelään matkalla olevia pilkkasiipiä, mustalintuja, merimetsoja ja uiveloita. Joku-nen kuikka ja silkkiuikkukin sinnitteli Päijänteellä.

Lumettoman alkutalven erikoisuutena ovat lintuharrastajat valitelleet kuitenkin lintujen vähäisyyttä! Moni lintulautaruokintaa ylläpitävä on ihmetellyt pihan hiljaisuutta. Tämä selittynee sillä, että linnut löytävät lumettomasta luonnosta ravintoa eivätkä ole vielä vuodenvaihteeseen mennessä kokoontuneet asutuksen ja ruokintojen piiriin. Vaikka sää on ollut lauha, ovat erityisesti marjoilla elävät linnut, kuten rastaat ja tilhet loistaneet poissaolollaan. Se taas johtuu huonosta pihlajanmarjasadosta. Eteläisessä Suomessa on talvilintulaskennoissa ja linturalleissa havaittu tavanomaista pienempiä lintulajien lukumääriä. Kuitenkin Keski-Suomen lintutieteellisen yhdistyksen talvirallisissa saavutettiin uusi ennätys, tammikuisen päivän aikana havaittiin 67 lintulajia.

Ilmaston uskotaan lämpenevän pysyvästi. Sen seurauksena voi odottaa, että talvehtivien lajien lisääntymisen ohella alkavat uudet lajit myös pesiä entistä pohjoisempaan. Jo tapahtuneiden muutosten pohjalta ilmasto- ja lintututkijat ovat laatineet ennusteita, kuinka lintumaailma voisi muuttua jatkossa. Lämpeneminen siirtäisi lintulajistoa pohjoiseen, jolloin Suomesta häviäisivät nyt pohjoisessa pesivät lajit ja tilalle tulisi nyt Suomen eteläpuolella pesiviä lajeja. Lajiston keskimääräisen siirtymisnopeuden on ennustettu olevan 500 km sadassa vuodessa. Putkilahden perpektiivistä on jo nähty aiemmin eteläisessä Suomessa pesineen valkoposkihanhen liittyneen paikkakunnan pesimälinnustoon pari vuotta sitten. Kyhmyjoutsen on pesinyt viime vuosina eteläisellä Päijänteellä, ja ensi kesänä voimme jännittää, joko se liittyy laulujoutsenen seuraksi pesimään Putkilahdessa saakka.

HANNU ALLONEN

HANNU.ALLONEN@FIMNET.FI

MÄENLASKUN

RIEMUA

LUMIPYRYSSÄ

Sydäntalven lauhat kelit aiheuttivat pohdintaa laskiaisien viettoon: saadaanko lopulta lunta vai kokoonnutaanko kylätalolle viettämään lumetonta laskiaista? Asia kääntyi kuitenkin viime metreillä mäenlaskulle suosiolliseksi ja kovan tuulen tuiskuttaessa lunta kokoonnuttiin Mustalahteen mäenlaskuun sunnuntaina 3.2. puoliltapäivin. Lennart M. oli aikaisemmin paikalla luomassa lunta puhvettipöydän paikalta vähän ennen tapahtumaa, kun eräs rouva käveli ohi ja haasteli pitkät tarinat, ennen kuin kävi ilmi, ettei Lennart osaa suomea. Mutta lumet tulivat luoduksi, kiitos Lennu!

Määräaikaan mennessä paikalle saapui reippaita lapsiperheitä ja iso liuta pieniä mäenlaskijoita, jotka viimeainitut alkoivat heti kavuta lumiseen mäkeen. Laskuolosuhteet olivat alkuun hieman nahkeat, mutta pian mäki tramppaantui liukkaaksi ja pikku-

pakkanen sekä kertynyt lumi edistivät laskemista. Useanlaisia laskutyylejä nähtiin sekä melkein yhtä monta erilaista laskuvälinettä; lopulta päästiin jo perille asti levähdysalueen reunaan.

Mäkeen tuli mukaan sekä laelle että puoliväliin joitain lasten vanhempia sekä isovanhempiakin, jotka huolehtivat laskujärjestyksestä ja pienempien lasten turvallisuudesta suhteellisen kovavauhtisessa mäessä. Peruskartan korkeuskäyräthän antavat korkeuseroa tuohon mäkeen vähintään 30

metriä, lähtökorkeudesta riippuen. Jostain syystä se tahtoo aina nousta sinne ylimmälle hyllylle.

Mutta lopuksi: kiitoksia jälleen kaikille mukana olleille sekä järjestelyissä työtä tehneille! Tuulen tuivertaessa, hymysuin sekä naamat ja peuhuuhaalarit lumessa valmis-tauduimme pääsiäiseen – ja pian koittavaan valoisaan kevääseen.

TIMO SUOMINEN

Kuva: MARJA VÄRKILÄ

Hygieniapassiin ja järjestyksenvalvojakortin uusimiseen koulutusta tarjolla!

Putkilahden kyläseura ry. maksaa jäsentensä osallistumisen kumpaankin koulutukseen (kohtuullinen määrä osallistujia).

Korpilahden 4H järjestää 3.3.2008 kello 16.00 Korpilahden valtuustosalissa hygieniapassikoulutuksen. Sen suorittaminen on nykyään välttämätöntä useimmissa ruokatarjoiluun liittyvissä tapahtumissa ja seurojen tekemisissä talkootöissä, joissa ollaan tekemisissä ruokatarvikkeiden kanssa. Passin saa koulutuksen käytyään ja läpäistyään siihen liittyvän testin. Lisätietoja, ilmoittautumiset 28.2. mennessä: Marja Riikonen p. 0400 647 909.

Putkilahdessakin on useita järjestyksenvalvojakortin 2003 suorittaneita henkilöitä, joiden korttien voimassaoloaika umpeutuu tänä vuonna. Kortin päivittävä koulutus järjestetään Putkilahdessa 5.4. lauantaina ja se kestää 10 tuntia, koulutukseen sisältyy 2 tuntia kestävä käytännön harjoittelu järjestyksenvalvojan voimankäyttötilanteisiin liittyen. Koulutus toteutuu vähintään 10:llä osallistujalla, ilmoittautuminen Kansalaisopistoon p. 014-647 223.

LÄHETTÄJÄ:
PUTKILAHDEN KYLÄLEHTI
VESPUOLENTIE 1977 B1
41870 PUTKILAHTI, FINLAND

LM-SÄHKÖ

Korpilahdentie 808
19920 Pappinen
☎ 0400 476 559

- ▶ sähköasennukset
- ▶ teleasennukset
- ▶ sähkösuunnittelu

KORPILAHDEN APTEEKKI

p. (014) 821 775
Avoinna:
ma - pe 9 - 17
la 9 - 13

LUHANGAN SIVUAPTEEKKI

p. (014) 877 271
Avoinna:
ma - pe 9.30 - 16.00

Nokia matkapuhelimien
ja Sonera liittymien
asiantuntijaliike
Seppälänkankaalla

sonera NOKIA

Midare Oy

Ahjokatu 12 ☎ 0424 20011

HANKI UUDET JÄTEASTIAT MEILTÄ KOTIIN TOIMITETTUINA

600 ltr

240 ltr

- ◇ JÄTTEENKULJETUS
- ◇ VAIHTOLAVAT
- ◇ LOKAHUOLTO
- ◇ VIEMÄREIDEN AVAUKSET
- ◇ JÄTEHUOLTOTUOTTEIDEN
MYynti

SIHVARI OY

www.sihvari.fi, info@sihvari
Puh. 010 525 1640

HPN-Pelti

rakennuspeltityöt
ammattitaidolla

☎
0500 615263

Postiosoite:
Honkalanmutka 2 B 3
41800 Korpilahti

Referenssikohde Putkilahdessa:
Koulupuiston uusi katto (2004)

IDO KYLPYHUONEKALUSTEET

Putket,
pumput,
vesijohtotarvikkeet,
muut LVI-tarvikkeet

Uponor

Myynti ja asennus
Heikki Vilkman
19910 Tammijärvi
p. (0400) 244 362
Kotiin (014) 877 163

oras

Tervetuloa
palvelemaan
paikallispankkiin!

KORPILAHDEN
OSUUSPANKKI

Martinpolku 23, Korpilahti
puh. 014-518 5100

TARMO
LÄHIKAUPPIAS

Virran Puoti

Puoti avoinna:
ma - pe 10 - 17, la 9 - 14
uudet aukioloajat 1.10. alkaen

BAARI & BAR
VOITTO

Baari avoinna:
ma - pe 10 - 17, la 9 - 14
uudet aukioloajat 1.10. alkaen

- päivittäistavarat ✕
- rauta ja maatalous ✕
- bensiini 95E, polttoöljy ✕
- baari ja kesäterassi ✕
- valokopio- ja nettipalvelu ✕

WWW.VIRRANPUOTI.FI

PUHELIMET: 014-825 177, 040-556 7388
VIRRAN PUOTI, VESPUOLENTIE 1950 B, 41870 PUTKILAHTI